

SOORT zoogdier > haasachtige > hazen
en konijnen > *Oryctolagus* > *Oryctolagus*
cuniculus

WAAR oorspronkelijk Spanje, Portugal,
Zuid-Frankrijk, tegenwoordig
praktisch wereldwijd geïntroduceerd,
weinig in Zuid-Amerika.

KOP-ROMPLENGTE
35-50 centimeter

STAARTLENGTE 4-8 centimeter

GEWICHT tot 1,6 kilo

LEEFTIJD gem. 1,5, max. 5 jaar

AANTAL onbekend

BESCHERMINGSSTATUS
bedreigd wereldwijd,
gevoelig in Nederland

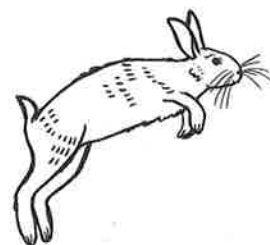
OORSPRONKELIJK kom ik uit Spanje. 3.000 jaar geleden troffen de **FENICIËRS** daar nogal veel van mijn soortgenoten aan. Ze vonden mij op een klipdas lijken en noemden de streek *i-spahan-im*, het land van de klipdassen, *Hispania* in het latijn. Inmiddels leef ik dankzij jullie wereldwijd.

HET IS bij de wilde konijnen af, zeggen jullie als iemand veel kinderen heeft. Nou, vier tot zes keer per jaar krijg ik een nestje van zo'n vijf blinde, dove, kale konijntjes. Die lampreitjes kunnen binnen een maandje alles zelf, en met negen maanden kunnen ze al kleintjes krijgen... Dus er zit wel wat in. Helaas sterven er ook altijd drie of vier. Als **MOERKONIJN** zoog ik ze één keer per dag. Mijn mannetje, een rammelaar, laat na de paring helemaal niks meer van zich horen...

MENSEN VINDEN MIJ er lief uitzien, met mijn wipstaartje, lange, zachte oren en grote ogen. Houden jullie daarom mijn tamme soortgenoot als huisdier? Maar waarom vaak alleen in een hokje? Ik ben juist zo **SOCIAAL**. In mijn hol - soms een oud vossenhol of een dassenburcht - leef ik samen met wel tien familieleden. Samen met mijn man bestier ik de boel.

ALLE KAMERS en gangen zijn aangenaam koel. Zweten kan ik niet. Mijn lichaamstemperatuur regel ik via bloedvaten in mijn oren en **VOORPOOTJES**, of door sneller te ademen. Pas in de schemering kom ik tevoorschijn. Vaak woon ik in zandige grond, dat graaft prettig. Je ziet me ook in weilanden, langs wegen en dijken, de duinen, zelfs op een industrieterrein. Als het maar niet te nat is. Mijn gebied markeer ik met geurstoffen, door met mijn kin over de grond te wrijven.

Konijn

TROUWENS, ik ben géén knaagdier. Ik heb twee extra tanden achter mijn bovenste snijtanden, zogenaamde stifttanden, en een gespleten lip. Mijn tanden groeien altijd, alleen door te eten slijten ze af. Jullie noemen me een 'kleine grazer'. Als een **MINIKOE** kortwiek ik mijn omgeving en houd het gras jong en gezond. Ik eet grassen, kruiden en akkergrassen, maar ook boombast en loten en scheuten van planten - vol eiwitten en makkelijk te verteren. Vocht haal ik uit mijn eten. Waar ik heel gek op ben: mijn eigen keutels! Kijk niet zo vies. In de eerste lading zitten nog veel voedingsstoffen. En overgeven kan ik toch niet.

BIJ GEVAAR roffel ik met mijn sterke poten op de grond en zigzag terug mijn hol in. Ik heb veel vijanden - vossen, bunzingen, hermelijnen en wolven - en leef kort. Roofvogels eten mijn jongen. En ik ben bang voor jullie. Geen wonder! Velen vinden mij een **PLAAG** en jagen op mij. Jullie auto's zijn levensgevaarlijk, net als die grote landbouwmachines. En dan die vreselijke ziektes als myxomatose en vhs die jullie met al dat reizen meebrengen.

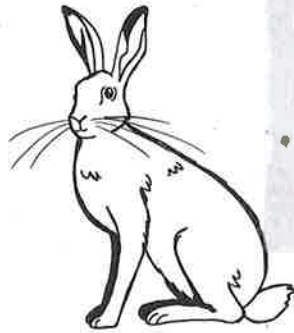
TEGELIJKERTIJD dragen sommige mensen konijnenpootjes als **TALISMAN**. In de Chinese die-renriem sta ik symbool voor (oké, vanzelfsprekend) vruchtbaarheid en geluk. Zelfs in de markeringen op de maan zien jullie mij, het gelukbrengende 'maankonijn'. Maar zoveel geluk heb ik zelf dus niet...

IK, **NET EEN KONIJN?** Pfft. Ik ben zwaarder en groter, mijn oren (met zwarte puntjes) zijn langer en als ik ren, houd ik mijn staartje recht. Mijn jongen lopen al binnen een dag zelf, terwijl die **KONIJNENKINDERS** daar weken over doen. Ik leef alleen, konijnen met elkaar. Oké, we horen bij dezelfde familie, de dubbeltandigen. We hebben natuurlijk die hazenlip en zijn allebei bruin. En, o ja, ook ik eet mijn eigen poep. Maar verder: zo verschillend!

– een vos, uil of mens – toch te dichtbij, dan ga ik er als een, eh, haas vandoor, met een snelheid tot 60 km/uur. Om mijn belager af te schudden, verander ik plots van richting in een hoek van 90 graden, een zogenaamde 'HAAK'. Soms sla ik terug, want ik ben geen angsthaas! Zelfs in mijn slaap ben ik alert. Mijn diepe slaap duurt niet langer dan 3 minuten per keer, echte hazenslaapjes dus.

Haas

SOORT zoogdier > haasachtige > hazen en konijnen > *Lepus* > *Lepus europaeus*

WAAR Europa, van noordelijk Spanje tot zuidelijk Scandinavië, tot in delen van noordelijk Midden-Oosten en oostelijk tot in Siberië. Geïntroduceerd in Zuid-Amerika, Noord-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland.

KOP-ROEMPLINGTE 55-68 centimeter

STAART 7,5-14 centimeter

GEMICHT 3,5-5 kilo

LEFPTIJD tot meer dan 10 jaar, 75 procent sterft in het eerste levensjaar

AANTAL onbekend

BESCHERMINGSTATUS

niet bedreigd wereldwijd; gevoelig in Nederland

MIJN **VERRE** voorouders woonden op de Centraal-Aziatische steppen. Na de laatste ijstijd verspreidden ze zich met het verdwijnen van de bossen naar West-Europa. Nu leef ik op jullie akkers en weilanden in de polder. Ik ben een **PLANTENETER**, verzot op wel 63 verschillende soorten wilde kruiden en grassen, en eet ook jullie gewassen. Ik heb hegetjes, bosranden en struiken nodig om in te schuilen, maar die zijn er steeds minder. Ik heb het moeilijk. Waarom is de jacht op mij nog steeds niet helemaal verboden?

OM **VIJANDEN** te ontlopen, maak ik een 'leger': een ondiepe kuil waarin ik me verberg. Ruik ik gevaar, dan druk ik me plat, met mijn oren tegen mijn lichaam gedrukt, en vertrouw op mijn **SCHUTKLEUR**. Wedden dat je me niet ziet? Komt een vijand

MIJN **PAARTIJD** begint al in februari en loopt tot eind zomer, en dan heb ik het druk met mannetjes van me af boksen. Letterlijk. Vroeger dachten jullie dat mannetjes tegen elkaar vochten om de vrouwtjes. Dat gebeurt ook (soms met flinke verwondingen tot gevolg) maar als je hazen ziet '**BOKSEN**', dan is dat meestal een vrouwtje dat nog geen zin heeft in... eh, nou, je snapt het wel. Ik ben zes weken zwanger. In een jaar tijd krijg ik drie keer twee of drie haasjes. Die zoog ik één keer per dag, een uur na zonsopgang. Zo kan een roofdier ze haast niet opmerken. Na een maand moeten ze het zelf rooien.

MIJN **GEKKE** voorjaarscapriolen – mijn sprongen van wel 3,5 meter – hebben vast de Engelse uitdrukking 'zo gek als een maartse haas' in het leven geroepen. Jullie vinden mij maar

mysterieus. Misschien omdat ik vooral in het donker actief ben? Nog meer dan het konijn verbinden jullie mij met de maan. Een groep hazen in maanlicht zouden eigenlijk dansende **HEKSEN** zijn, zo dachten mensen in de 17de eeuw...

EN **WAT** te denken van de paashaas die eieren brengt? Nou, die is toch echt verzonnen, waarschijnlijk in de 19de eeuw. Maar hazen staan al lang symbool voor **VRUCHTBAARHEID** en een nieuw begin – lang voor Christenen hun paasfeest begonnen te vieren. *Eos* in het Grieks betekent 'dageraad', *austr* in het Oudnoors 'oosten', waar de zon opkomt, dus de nieuwe dag begint. En laat nu het Engelse *Easter* en Duitse *Ostern* allebei Pasen betekenen.